

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman*
Károly könyvkereskedő
vállalva magára, az előfize-
tések, nyilttér- és hirdetés-
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

Tempora mutantur . . .

Irta: illencfalvi Szász Ödön.

„Régmúlt idők, szép emléke-
képen, rózsafelhők usznak át az
égen . . .” Nézem a rózsafelhőket s
még azok gyorsan vonulnak el fe-
jem felett s helyükbe más és más
színűek jelennek meg a nagy
horizont azurkék egén, lelkem visz-
szaszáll a múltba, a rég elmúlt
időkbe s önkénytelenül is e sóhaj
lebben el ajkamról: tempora mutantur
et nos mutamur in illis . . .

Rég volt; sok-sok év pergett
le az idők végtelenségéből azóta,
hogy az igazság mintaképe: Mátyás
király sirba szállt, de minél több
tavasznak hervad el virága, minél
többször hullatja le levelét az idő
vén fája, annál nagyobb lesz az
íránta való hála, annál szivesebben,
annál nagyobb kegyelettel emlék-
szünk reája.

Azóta sok vér, sok könny
áztatta földünket, de az ónodi
országgyűlés óta mégis csak az
1905. évben fektették le áldatlan
kezek Magyarország történelmére a
második fekete táblát. Hogy kik
voltak az akkori darabant rendszer-
nek előidézői, megteremtői és vezetői,
azoknak neveit nem emlitem, mert
nem érdemes, hogy magyar ember

ajkára vegye azokat, de ha vég-
képpen letűntek volna a politika
egéről, nyugodtan elmondanám:
requiescant in pace. Azonban nem
tűntek le. Hol egyik, hol másik
részén az országnak bukkannak fel.
Most legutóbb Maros-Tordavárme-
gyében működnek botránnyosan, fel-
háborítóan. De mégis más idöket
élünk; a patkányok szétfutottak s
munkájuk már nem ártalmas, fel-
sütött az igazság napja, mely
mindnyájunkat egyformán gyönyör-
ködtet; átmeneti bár, de új, az
igazság korszaka következett el,
mely egy jobb, egy boldogabb jövőre
nyújt reményt. Olyan emberek
kezébe van letéve Magyarország
kormányja, kik közül kettő édes
atyjától örökségkép kapta azokat
az eszméket, melyeknek követése
és megtestesítéséhez vezető uton
haladva a kitűzött cél: Magyar-
ország függetlensége és önállósága
elérhető s a kiknek egyénisége
garancia arra nézve, hogy helyre
fog állíttatni az alkotmányos rend
nyugalma; míg ők vezetnek tudjuk,
hogy jó uton vagyunk s úgy az
apróbb küzdelmekben, mint akkor,
ha igazi szomorú napok jönnek,
midőn e hazának minden egyes
fiára szüksége lesz, az ő vezérletük

alatt a szabadság, egyenlőség és
testvériség jelszavával a küzdelem-
ben mindnyájan ott leszünk és vagy
győzünk, vagy mind egy szálig ott
veszünk; sirjainkon majd vérvirágok
teremnek, melyek valahányszor
magyart látnak, mindannyiszor
könnyeznek s napnyugtával szirmai-
kat összehúván sóhajtván mondo-
gatják: tempora mutantur . . .

Krónika a hétről.

Ha igaz, hát akkor utolsó akkordjait
játsszák el a kiegyezési komédiának. Persze
Bécsben. Ez már megszokott dolog, hogy a
mi zsebünkre külföldön folynak a leg-
lényegesebb tárgyalások és ott döntenek el —
a múltban persze a Burg szelid nyomása
alatt — a magyar nemzet anyagi és így
életkérdéseit. A mostani tárgyalások is
mutatják az ismert osztrák perfidiát, hogy
még az utolsó percekben is akadékoskod-
nak, okoskodnak, ravaszkodnak, csak hogy
valamelyes módon szorosabbra foghassanak
egy-egy csavart. Beck Vladimir ur mester-
kedései azonban — reméljük — megtörnek
a magyar kormány szilárdságán. Kossuth-
nak a felség által történt fogadtatásához
legalább ezt a várakozást fűzi a nemzet és
ha már meg kell lennie ennek a kiegye-
zésnek, tőle várjuk, hogy gondoskodva
legyen arról, hogy ez a kiegyezés ne kösse
le egészen a nemzet jövőjét.

Maros-Tordában furcsa kis háboru
esett. Ha az ember olvassa, nem tudja,

T Á R C S A.

A fősvények.

— A »Népjog« eredeti tárcája. —

— Miért adjam oda a méheknek az én
finom, édes nedvet, mi közöm hozzájuk? —
Igy boszankodott egy dús akácvirág, mikor
a szorgalmas méhek körülzsongták és édes
méznedvet akartak színi kelyhéből. — Eh,
menjtek innen! Én bizony nem adok sem-
mit, magamnak tartom meg az édességet!

És erre oly erősen megrázta magát és
ide-oda himbálózott, hogy a méhek nem
férhettek hozzá és tova szálltak jobb szívű
virágot keresni.

— Vajjon miért adta neked a termé-
szet az édes nedvet? — kérde a szende
nefejejs, mely közelében, a csermely szélén
nyílt. — Adj a közjónak kincsedből, hiszen
nem szereztél fáradsággal, Isten ajándéka
az. Oh, ha engem megáldott volna oly dús
kincscsel, mily örömet osztanám meg a
szorgalmas méhecskékkal!

— De én nem akarok osztani senkivel
sem, ami az enyém, azt meg s tartom ma-
gamnak — felelt durcásan az akácvirág és
még jobban hánytá-vetette magát.

— Kára, rá, rá, rá! — szólalt meg a
tyuk a sövény mellett bujkálva; — az én
gazdasszonyom elszedte minden tojasomat,
én pedig csibéket akarok kelteni — bizony
nem adom oda tojasaimat — itt a bokor
alatt csinálok fészket s oda rakom, hogy a
gazdasszony rá ne akadjon.

— Hát aztán mit csinálsz a sok tojás-
sal? — kérde az öreg, tapasztalt házi-
varangy. — Valamennyit nem bírod beta-
karni és átmelegíteni, s úgy elromlik hiába,
hát ha záporosó jön, akkor elázik a fészket.
Add te csak oda tojasaidat annak, aki gondoz
és ennek át.

— Ej, mit értesz te ahhoz, meredt
szemű varangy! Te már öreg vagy, most
nem a régi világot éljük, mi fiatalok, oko-
sabbak vagyunk.

És a tyuk fészket kapart magának és
oda tojta szép sárga tojasát, nagyokat kodá-

csolva, hogy a harmadik szomszédban is
meghallották.

— Az akácfa alatt ült egy öreg ember, a
meleg napon sütkérezve, reszkető kezében
levél volt, melyet olvasott.

— Pénzt! Igen, az kellene neki! —
dörmögött boszusan. — Én, háródott öreg
ember, én adjak neki pénzt! Hát tehetek én
rőla, hogy a haza leégett, a földjeit meg el-
pusztította a víz — furcsa! Hiszen ő fiatal,
ép és erős, dolgozzék, keressen, éljen, ahogyan
tud — felesége beteg és nincs hova lehajtsa
fejét — minek nőszült? — Én nem mondtam
neki, hogy vegye el azt a leányt, ki olyan
szegény volt, mint a templom egere — sze-
rette! — hát most érje be vele! — Az én
szép pénzceskémet, amit oly keservesen
összekapargattam hosszú életemen át, bizony
nem fecsérelem el, amíg élek — én segítem
őt — hát nem tudja a bolond azt a példa-
beszédet: »Segíts magadon, akkor az Isten
is megsegít?«

Hiába ereszkedett melléje az emlékezet
angyala, eléje varázsolta rég elhalt nővére
képét árva kis fiával karján, hiába sugá

csodálkozzék-e, hogy ilyesmi törvényes formák közt megeshetik, avagy boszankodjék, hogy a törvény oly rossz, hogy ilyesmit megtörténni megenged. Mert ott nyílt renitenciát folytattak — és ami furcsa — karhatalmi segédkezéssel. Olyan anarchiát teremtettek a vármegye gyűléstermében, aminőre még alig volt példa. A törvényes rend fejtetőre volt állítva és úgy látszott, mintha az egy vármegyei törvényhatóság többségének akarata lett volna. Ámde csak látszott. A belügyi kormány energiája előtt megadásra került a sor és Maros-Tordában most már minden csendes. Hihetőleg ez volt a darabant rendszer utolsó csatája, csufos csatája. A nemzeti ügy végre ott is győzött és Erdős főjegyző ur, a zavarodás értelmi vezére, bizonyára megkapja hamarosan — az utilaput.

A városi közgyűlés.

A hosszadalmas tereferé állandó jellegű a kaposvári képviselőtestület ülésein. A megszokott hazabeszélés és személyeskedés a komoly tárgyak alapos elintézését lehetetlenné teszi, ne csudálkozzunk tehát, ha a városatyák egy része állandó távollétével, mások eltávozásukkal juttatják kifejezésre a helyzet tarthatatlanságát.

A f. hó 12-ére összehívott rendkívüli közgyűlésnek csak 13 tárgya volt, de az első tétel — a kövezetvám díjtervezet — 3—5 óráig eltartott. Az érdekeltek kérelmét a közgyűlés teljesítette, mert különben még most se volna vége a felszólalásoknak. Bien David indítványát is elfogadták, hogy a kereskedelemügyi miniszter ne kívánja a kövezetvám 14%-át, hanem érje be 3%-al. Egyszer már irt fel a város ez ügyben, de az akkori miniszter elutasította.

A vízműtelep szénatermésének értékesítésével a gazdasági bizottság bizott meg Miniszteri leiratra elkészült a társaskocsi szabályrendelet is, habár a kocsiak még kerekeit se látta senki.

Az építési szabályrendelet azon célú módosítása, hogy a Fő-utcán csak emeletes házakat lehessen építeni — bizottságnak adatott át.

A rendőrök Dsiu-Dsicu módra való kioktatása különösen azért kifogásoltott, mert a tanács jogkörét nagyon is túllépte 700 korona megszavazásával, de valami keservesen 2 szóíobbséggel jóvá lett hagyva.

A gabonapiac öntözését, világitását nem szavazták meg.

Müller József hivatalszolgának évi 304 kor. 70 fillér kegydíjat engedélyeztek.

A keleti temető kibővítésére Ujváry István által felajánlott ingatlant a gazdasági bizottság □-ölenként 4 koronáért is megvette volna, de a tanács közbejárására a vétel 3 kor. 50 fillerre redukáltott.

A városi vízművek átvétele f. hó 14-én lesz s tekintettel a nagyon sok hiányosságra, melyek az átvételi jegyzőkönyvbe tételként felsoroltatnak — Kovács István vezető mérnök további itt maradása iránt felirat megy a földmivelésügyi miniszteriumhoz.

A gyűlés este 7 órakor ért véget.

H I R E K.

A közigazgatási bizottság ülése.

Somogyvármegye közigazgatási bizottsága szeptember hó 11-én tartotta havi rendes ülését Kapotsfy Jenő főispán elnökle alatt, amelyen a bizottsági tagok egy kivételével mind megjelentek.

Az alispáni s az arvaszéki elnöki jelentés szerint, eme közigazgatási ágakban az elmúlt hónapban a bizottság intézkedését igénylő akadály vagy nehézség nem fordult elő.

A kir. adóhivataloknál befolyt a vármegye területén összesen 861,564 korona 19 fillér egyenes adó, vagyis 60,903 korona 84 fillérrel több, mint az elmúlt év eme hónapjában.

Az állami és törvényhatósági utak állapota kifogástalan volt.

Az általános egészségi állapotok jók voltak, főként az emésztő és légző szervek hurutos bantalmi fordultak elő.

Az állategészségügy is egyébként jó volt, de némely községben a lépfene lépett fel járványszerűleg. A szükséges óvintézkedések megtették.

A havi jelentések tudomásul vétele után, a bizottság elé tartozó ügyek tárgyalattak.

Az alispán jelölése tárgyában összehívott értekezlet miatt, a főispán délelőtt 11 órakor az ülést felfüggesztette s annak folytatását délután 3 órára tűzte ki. Délután azonban a bizottsági tagok nagyrészt elutaztak, úgy, hogy az albizottságokat megalkítani nem lehetett s az ide tartozó ügyek a jövőbeni ülés elé fognak terjesztetni.

— **Alispánjelölés.** A törvényhatósági bizottság tagjai körében megnyilvánult óhajának eleget teendő Kapotsfy Jenő főispán felkérésére folyó hó 11-én d. e. 11 órára az alispán-választás tárgyában értekezletet hívott egybe, mely Somssich

Andor elnökle alatt folyt le s ezen az alispán-jelölés is megtörtént. Az értekezlet ugyanis Plachner Sándor vármegyei főjegyző határozatával szemben Kacsokovics Lajos főszolgabíró nagy lelkesedéssel, 64 szavazattal jelölte az alispáni állásra. Kacsokovics Lajos — ki vármegyét több mint 20 év óta s e két évtizedet meghaladó időből 13 éve, mint a csurgói járás főszolgabírája köztisztviselőben és köz megelégedésre szolgálja — a szó teljes értelmében méltó e diszes állásra.

Az értekezletről a következő felhívás bocsátott ki, mely minden törvényhatósági bizottsági tagnak megküldetett:

Mélyen tisztelt törvényhatósági bizottsági tag Ur!

A természet örök törvénye kiragadta sorainkból azt a férfit, akit alig néhány éve osztatlan bizalommal vármegyénk élére állítottunk. Helye üres. Mindnyájan érezzük a veszteséget, mely bennünket ért. Bár még nem nemült el fájdalmunk, mégis kötelességünk az üresen maradt alispáni szék betöltéséről gondoskodni. Törvény szabta kötelességünk ez, melynek jogálmában minden polgár eleget tenni tartozik. E kötelesség érzete készítetett bennünket arra, hogy vármegyénknek f. évi november havi rendes közgyűlésen megejtendő alispánválasztás tárgyában szűkebb körben tanácskozzunk. Mai napon értekezletre gyűltünk tehát egybe székvarosunkban. A közelmúlt eseményei újlag fényesen igazolták azt a történeti igazságot, hogy az ősi vármegye és az igazi önkormányzat valóban védőbástyája államunk alkotmányának. Fajdalommal kellett tapasztalunk azonban azt is, hogy a régi igazság csak csak ott érvényesült, ahol az alispán mint a vármegye első tisztviselője együtt érezve a vármegye közönségével, hű maradt a vármegye ősi szabadság- és alkotmányvédő tradícióhoz és elég erős volt azokat az önkényuralom támadásaival szemben megvédelmezni, miután az alispán nem csupán az önkormányzat letéteményese, hanem válságos időkben első sorban hivatott annak megvédésére. Ezeket a hazafias nagy szempontokat tartottuk szem előtt, amidőn a mai értekezletünkön az ür sedésbe jött alispáni állásra Kacsokovics Lajos urat, a csurgói járás érdemes főszolgabíróját jelöltük, mert meg vagyunk arról győződve, hogy úgy közigazgatási fontos feladatainak, valamint a fentebb é intett nagy feladatoknak mindenkor megfelelni fog. Mindezeket azon kérelmünk kíséretében hozzuk mélyen tisztelt bizottsági tagtársunk szives tudomására, hogy jelölésünkhöz hozzájárulni s jelöltünk megválasztását becses szavazatával előmozdítani méltóztatásuk. Együttel tisztelettel felkérjük, hogy amennyiben ezen megállapodásunkat magáévá teszi, sziveskedjék azt Somssich Andor ur, az értekezlet, úgy a megalakított végrehajtó bizottság elnökének — lakik Sörnye u. p. Sárd — tudomására hozni. Kaposvárott, 1907. szeptember 11-én tartott értekezletünkből. Somssich Andor, az értekezlet elnöke. Dr. Zsibrák János, az értekezlet jegyzője. Babochay László, Bakonyi Ferenc, dr. Bók Zalán Lajos, dr. Berger Samu, Chernel Gyula,

fülebe ez az angyal a szegény haldokló özvegy utolsó szavat: »Bátyám, könyörülj rajtunk! Ne hadd a fiamat éhen elveszni — az árva hálakönyei áldást hoznak majd házadra!»

Az öreg ember nem akarta megérteni e hangokat, kezével hadonázott a levegőben, mintha egy alkalmatlan, zümmögő legyet akarna elkergetni, aztán apróra tépte a levelet és beledobta a patakba...

Mikor a nap már a láthatár felé hajolt, a meleg tavaszi délután folytán a déli égen egyre szaporodtak, tornyosultak a felhők, kezdetben vakitón fehérek voltak, mint a havasok csucsei, aztán lassanként szürkés színben kezdtek játszani, míg végre sötétben, fenyegetően terjedtek mohón elnyelve az ég vidám kékjének egy-egy darabját; a játszi szellő, mely eddig könnyedén enyelgett a virágokkal, egyszerre bős viharra változott, menydörgés, vilámlás érte egymást és nagy cseppekben megeredt a zápor, a fák hajlongtak, nyögtek és ime! Az ákácának letörött éppen az az ága, melyen a fősvény, elbizakodott virágfürt volt s most ott hevert vihártépet-

ten, záporozottan a sárban, méznedvével együtt — most már nem kellett a méheknek sem...

A takarékos tyúk másnap megint oda sompolygott nagy titokban a sövény alá, hogy megint oda rakja a második tojást — s ime! A fészekben találta a tegnapiak üres héját. Egy fürge menyét megitta tartalmát s most is ott leskelődött, hogy a másodikat elvigye kicsinyeinek.

A tyúk kiabált, rikácsolt — s a varangy mondá:

— Fősvénykedtél úgy-e, te okos tyúk; kinek van most haszna a tojasodból?... Egy idegen tolvajnak!

Az öreg ember egy napon ott ült vasas pénzládája mellett, feje még kopaszabb, háta még görnyedtebb lett, görbe ujjai sóvár gyönyörrel turkáltak az arany- és ezüstpénzben, nem sejté, hogy háta mögött ott állt a halál, csontkezében tartva a fősvenyőrárt — az öreg olvassa pénzét és a fősvény lassan, de folyton hull hull, alul egyre szaporodik, felül egyre fogy és mikor lehullott az utolsó szem is — a halál lassan végig simított hideg kezével a vén

zsugori kapzsi fején... Ujjai görcsösen belemarkoltak a pénzbe — hörgő sóhaj lebben el száraz ajkáról — s előre bukott a pénzes ládaba kincseire, melyeket nem vihett el magával... Unokaöccse, kit nem akart segíteni, neje sirján agyonlőtte magát — kincsein idegen emberek, nevető örökösök osztzkodtak — egyetlen köny sem hullott koporsójára...

A puszta sirdomb felett pacsirta lengett a levegőben, dalos torkát fűrésztve a tiszta aetherben, zengé:

— Adjatok, adjatok — a kiket a sors megáldott érdem és fáradság nélkül — adjatok szeretettel, kegyelettel, amint nektek adatott. Segítsetek mások baján, egyhítsétek a szenvedők fájdalmát — ne fősvénykedjétek — ne gyűjtsetek kincseket azért, hogy szekrénybe zárjátok, ha nem akartok osztzkodni a szenvedőkkel, ha nem akartok áldozni a közjó oltárán — majd jön a fergeteg, a tolvaj, a halál — és a pénznek, az összezsugorgatott kincseknek ti nem veszitek hasznát!

Csorba Ede, Folly József, Gaal Gaszton, Gaal István, Győrök Ferenc, Hencz Ödön, Herbay Pál, dr. Hochreiter Kornél, gróf Hoyos Miksa, Huszár Aladár, Igmány Aladár, báró Inkey József, báró Inkey Pál, Inkey László, Jakab János, dr. Jünker Elek, Kacskovics Géza, Kacskovics Kálmán, Kacskovics Zoltán, Kapotsfy Jenő, dr. Kasza Sándor, Kemény Samu, Kisiván János, dr. Kiszely László, dr. Kovács József, Kovács-Sebestény Gyula, dr. Kriszt Béla, Madarász Andor, Makfalvy Géza, Matolcsy István, Mészáros János, Mozsonyi Sándor, örgróf Pallavicini Ede, örgróf Pallavicini György, Politzer Géza, dr. Rusa Ernő, Sárközy Jenő, Sárközy Imre, gróf Somssich László, Somssich Miklós, Stefaics Pál, Svastics Aladár, gróf Széchenyi Aladár, Szupits Dezső, Tallián Andor, Tallián Gyula, dr. Tevely Béla, Tóth István, Vajda György, dr. Vámos Károly, Véssey Lajos Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagjai.

— **A főjegyző kilincselése.** Közismert dolog, hogy a kaposvári főgimnáziumban, különösen az utóbbi években, sok orvoslásra szoruló betegség tünete jelentkezett. Majd oly akuttá váltak a betegségek, hogy végre indítva érezte magát a tanügyi kormány a gyökeres gyógyításra. Kétségtelenül legradikálisabb gyógymód a tanárok széthelyezése. Ezt is alkalmazta a kormány. Az igazgatót a nyugalmazást megelőző szabadságolásban részesítette, három tanárt pedig az ország különböző részeibe elhelyezett. Ezek közt elhelyezte Kohlbach Bertalan is. Ebbe az elhelyezésbe azonban nem tudott megnyugodni K r i e g e r Ödön vármegyei tiszteletbeli főjegyző I. aljegyző, fogott egy iv papírt s arra szép fraziszokkal telt felterjesztést írva az aláírások gyűjtése céljából elkezdte a kilincselést a szülőknél és más függetleneknek éppen nem mondható egyéneknél, kik közt, hír szerint, 40 aláírást sikerült ivére összegyűjteni melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez már fel is terjesztett az áthelyezés megakadályozása céljából. A főjegyző urnak ezt a ténykedését a leghatározottabban helyteleníteni kell. Helyteleníteni pedig nemcsak azért, mert a kormánynak hasonló intézkedéseibe való beavatkozást helyesnek magán emberek részéről soha el nem ismerhetjük; de főképen azért, mert az eféle beavatkozásra a vármegyei tb. főjegyző urat, (de bármelyik tisztviselőt is) akinek ilyen kormányintézkedésekhez semmi köze nincs és nem is lehet — a szó szoros értelmében illetélennek, eljárását pedig a kilincselés tekintetében hivatali állásával összeegyeztethetetlennek tartjuk.

— **Meghívó.** Somogyvármegye jegyzői egylete által Kaposvárott a vármegye székházának nagytermében 1907. évi szeptember 23-án d. e. 10 órakor tartandó rendes közgyűlésre s ugyancsak Kaposvárott a vármegyeház kistermében 1907. évi szeptember 22-én délután 4 órakor tartandó választmányi ülésre.

A közgyűlés tárgyai:

1. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
2. Sárközy Béla korán elhunyt és szeretett alispánunk felett tartandó emlékbeszéd és ezzel kapcsolatban elnöki jelentés.
3. Községi pénztári kezelés és számvitelre vonatkozó szabályrendelet tervezet.
4. Kereskedelmi m. kir. miniszter ur leirata a portómentesség kiterjesztése tárgyában beadott kérelemre.
5. Az anyakönyvi kivonatok és családi értesítőkért szedhető díjak kezelésére

nézve alkotott megyei szabályrendeletre a m. kir. belügyminiszter ur leirata.

6. Somogyvármegyei rabsegélyző egyesületnek kérelme.

7. Zalaegerszegi ügyvédi kamarának ez évi jelentése az igazságügyi miniszter urhoz.

8. Pestvármegye jegyzői együletének indítványa az orsz. jegyzői egyesület módosított alapszabályaira vonatkozólag.

9. Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye jegyzői együletének indítványa kedvezményes vasúti jegy kieszközölése tárgyában.

10. Jövő évi költségvetés megállapítása.

11. A »Szabad-Tanítás« Pécselt tartandó országos kongresszusának meghívása.

12. Orsz. központi jegyzői gyűlésre meghívó, kiküldöttek választása.

13. Popovics Dénes elhunyt bácsi-i körjegyzőnek gyászjelentése.

14. Tagságra jelentkezés.

15. Varga Vilmos indítványa Sárközy Béla korán elhunyt szeretett alispánunk emlékének megörökítése tárgyában.

16. Jövő közgyűlés helyének megállapítása.

17. Netán beadandó indítványok tárgyalása.

Kelt Ságváron, 1907. szeptember 6-án. Varga Vilmos egyl. főjegyző. Brüller János egyl. elnök.

— **A Kaposvárott létesítendő közös konyha előkészítő bizottsága** a f. hó 8-án a város ház nagytermében tartott értekezleten megalakult. Elnökké lett: dr. Polányi Lajosné; bizottsági tagok: özv. Eckensberger Karolyné, Gabor Mátyásné, Gyulai Istvánné, dr. Löwentritt Ödönné, Lukács Árminné, Endrei Ákos, Fonai Vilmos, Gyurkovits Dezső, Kardos Ignác, Lengyak György és Vajthó Jenő. Az érdeklődők számára és címére szükség lévén, felkéri az előkészítő bizottság elnöksége mindazokat, kik a közös konyha megalapításában részt venni óhajtának és eddig még ebbeli szándékukat nem jelentették volna be, hogy lakcíkjüket, valamint a belépni szándékozó felnőttek és gyermekek számát — minden kötelezettség nélkül — Gyurkovits Dezső kaposvári m. kir. anyakönyvvezetőhelyettesnél (város háza) akár írásban, akár élőszóval s ü r g ó s e n közölnék, hogy a megalakulásra vonatkozó felhívások még e hó közepe táján kibocsájtathatók, maga a közös konyha pedig október hó 1-ére megalakítható legyen.

— **A magyar közönség szégyene.** A magyar közönség egy év alatt, ebben a tulipán-korszakban 12 770 599 korona értékű osztrák földön termelt főzeléket, gyümölcsöt fogyasztott. Ne kérkedjünk, hogy Magyarország tejjel-mézzel bővelkedő Kánaán, hisz eledelért 22 226 941 koronát fizettünk egy év alatt az osztrákoknak. Lenünk, kenderünk s más fonálnak való növény nálunk is jól terem, sőt ezeket árucikké nálunk is fel lehetne dolgozni s ez esetben a magyar közönség nem küldene 5.368,826 k-át osztrák zsebbe.

— **Értekezés a közös konyha ügyében.** A cseléd mizériák már-már tűrhetetlen állapotra végre Kaposvárott is arra készítette az uri közönséget, hogy egy közös konyha felállítását határozta el az e hó 8-án megtartott értekezésén. Megalakult a bizottság is és tagok is szép számban jelentkeztek. Hisszük és reméljük, hogy az első közös

konyha felállítását követni fogja nemsokára egy másodikkal felállítás is, mert valóban elviselhetetlenek már nálunk az állapotok a cselédügyben. Nem hallgathatjuk el ezuttal annak felemlítését, hogy Kohlbach Bertalan dr. kaposvári főgimnáziumi tanár neje németül szólalt fel az értekezésen, ami igen kinosan érintette a jelenlevőket, sőt egy urasszony hangos megjegyzést is tett erre az igazán érthetetlen fellépésre, amelynek értelme egyáltalán nem volt, mert ilyen magyar városban, mint Kaposvár, az eféle tüntető fellépésnek értelme nincs is!

— Rákóczi fejedelem hamvait nagy diadallal hozta haza az ország. Csak a hamvakat hozta haza, pedig első sorban hirre, szellemre lenne szükség. A magyar ipart kell pártolni, főleg az **Első Alföldi Cognagyár r. t. Kecskeméten gyártmányait**, köztük a leghiresebbet a **Radial Elixirt**.

K Ü L F Ö L D

A kínai lázadás.

Juelhovi jelentések szerint a császári csapatok összeütözköztek a lázadókkal és azokat megszalasztották. A lázadók közül száz-nál többen elesetek. Sokan fogságba kerültek. A sienkovi és pakhoi hatóságok a misszionáriusok védelme érdekében széleskörű intézkedéseket tettek.

A macenóniai reform.

A porta bizalmas uton tudomást szerzett a macedóniai igazságügyi reform programjáról, a melyet az entente hatalmak nagykövetei a mult hónapban adtak át a többi hatalmak követségeinek és a reformokat maga akarja keresztülvinni, hogy a reformbizottságot megelőzze. Ez az eljárás teljesen megfelel Törökországnak Macedóniában követett régebbi eljárásnak, mely azonban nem vált be.

Az orosz progromok.

Az orosz határról riasztó hírek érkeznek. Bessarábia minden részéből tömegesen menekülnek a zsidók. A román hatóságok széleskörű intézkedéseket tesznek a határ őrzésére. A zsidóüldözés Bessarábiában általános. Derlitz mezővárost fegyveres rablók fölgyjútták. A kutak tele vannak zsidó aggastyánok és gyermekek holttesteivel.

Szocialisták az osztrák miniszterelnöknél.

Beck miniszterelnöknél megjelent a szociáldemokrata reichsrathi szövetségi küldöttsége, hogy a tartománygyűlési általános választói jog behozatalát követelje és a kormány álláspontjáról felvilágosítást kérjen. A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány elismeri, hogy a tartománygyűlési választói jog időszzerű kiépítése szükséges, habár a képviselőházi reform példája nem alkalmazható egyszerűen a tartománygyűlésekre, miuthogy a képviselőház lényegileg politikai testület, míg a tartománygyűlések egyuttal közigazgatási testületek is. Ezért a tartománygyűlési választójognál a politikai jogegyenlőségnek annyiban kell érvényre jutni, hogy a választójogból eddig kizártak

Mit igyunk?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légeőhuruttól szabadulni akarunk
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajtól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyuvíz: dus szénsavtartalmánál fogva nemsokára biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszerekkel fogva kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vizzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfelültesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kötes értékű, mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olesőbb: hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Nagyobb vidéki városokban lerakotok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható minden fűszerüzletben és oisórángu vendéglőkben.

Kedvelt borvíz!

széles alapon nyugvó képviselőket és megfelelő befolyást nyerjenek a tartománygyűlés és orgánumainak egybeállítására. Ha nem is sikerül a művet ebben az időszakban befejezni, a kormány kötelességének fogja tartani, hogy az új tartománygyűlésen mindenképp a választójog kiterjesztését juttassa érvényre.

K ö z g a z d a s á g

A szántó föld megmunkálásáról.

A föld jó megmunkálása első és fő feltétele a jó termésnek. Ezt tehát soha sem volna szabad csak úgy „tessék-lássék” módjára végezni, mert annak mindig csak a gazda maga adja meg az árát.

Minduntalan panaszkodnak a rossz termés miatt, de sohasem jut eszükbe, hogy bizony ennek sok részben jó maguk okai. Mert hát nézzük csak, hogyan szántanak különösen az alföldi gazdák. Felkarcolják tenyérnyire az Istenadta földet és erre rá merik fogni, hogy az szántás. Mintha bizony a földet csak azért kellene megszántani, mert hát ez már szokás. A szántás igen fontos tényező a növény életére és fejlődésére. Tudjuk, hogy a növények a talajból táplálkoznak, t. i. gyökereikkel fölveszik a talajban levő tápláló anyagokat. Minél tökéletesebben, minél dúsabban fejlődik ki a gyökérzet, természetesen annál életerősebb, annál dúsabb lesz maga a növényzet is, annál nagyobb lesz annak a termése. A növények fejlődéséhez azonban a talajban levő tápláló anyagokhoz vízre és meleg levegőre is van szükség. vízre azért, mivel a gyökerek csak úgy képesek föl szívni a talajban levő növény tápláló anyagokat, ha azok vízben felolvadnak, — a meleg levegőre pedig azért van szükség, mivel az is elősegíti a tápláló anyagok elmállását, felolvasztását és ezzel a növények táplálkozását. Hogy pedig a gyökerek jól kifejlődhessenek, jól szétághassanak, s a víz és levegő könnyen eljuthassanak a gyökerekhez, ahhoz okvetlenül szükséges a talajt felporhanyítani, tehát felszántani. Nem nehéz már most belátni, hogyha mélyebbre szántunk, akkor a gyökerek is mélyebbre hatolhatnak és ez által több táplálékot vehetnek fel, mint sekély szántásnál, amikor a gyökerek a tenyérnyi szántás alján megakadnak, mert nem bírják magukat belevenni abba a sokszor szikla kemény földbe, amelybe természetesen a víz sem képes beszivárogni s e miatt aztán eláztatja azt a vékony földréteget, amit az ekével felporhanyítottunk.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a föld megadja fáradságunk jutalmát: először adjuk meg mi is annak, ami az övé, s szántunk fel jó mélyen, ne csak tenyérnyire, mert ezzel csak magunkat csaljuk meg. Természetes azonban, hogyha így a földnek az erejét jobban kihasználjuk, azt időnként jól meg is kell trágyázni. De e mellett ugy végezzük a mélyebb szántást, hogy ne egyszerre, hanem évről-évre fokozatosan, apránként bocsássuk mélyebbre az ekét, hogy ekként évről-évre friss földet keverjünk a már kihasznált köé. Ha a talajnak felső rétegét ekként 15—25 centiméter mélyen felszántjuk: mindenesetre jobb termést kapunk, mint a felületes felkarcolás mellett.

A talaj megmunkálásánál, s így felszántásánál is, tulajdonképpen mindig csak a felső réteggel van dolgunk. A földművelésben jóformán egyedül ez az, amit tekintetbe szoktunk venni, amit a termelés céljára rendszeren felhasználunk. Pedig, ha lehetőleg fokozni akarjuk termésünket, nem szabad használatlanul heverni hagyni az alsó talajréteget sem, mert ez szintén igen elősegítheti a növényzet fejlődését és dúsabb tenyésztését. Ha ezt az alsó talajréteget ugyanis fel-

porhanyítjuk, a gyökerek ebbe is behatolnak, ebből is szívják fel táplálékot; másrészt a sok eső és hóvíz ebbe is beleveszi magát és nem áztatja úgy el a földet, mint a mikor pusztán a felső földréteg kénytelen azt bevenni. Az alsó talajrétegnek a felporhanyítása tehát igen sok esetben megakadályozza a talaj tulságos elvizenyősödését; a fölösleges nedvesség könnyebben elpárolog a mélyen szántott talajból, másrésztől mind a mellett több nedvességet tart vissza

mélyebb részeiben, mint a sekély szántás a mely tulságosan át lévén azva, nehezen és soká szárad ki, s ekkor aztán egészen ki is szárad.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
Dr. Rusa Ernő.

Budapesten

Az egyetlen

Független

Ellenzéki

nagy napilap

„AZ UJSÁG”

Előfizetési ára:

Egész évre 28 kor. || Negyedévre 7 kor.
Fél évre 14 kor. || Egy hónapra . . . 2 kor. 40 f.

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, VII. Rákóczi-ut 54.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co., Batavia

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet“ tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékoztatást szerezhetnek.

NAGY LAJOS

SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BÖRÖNDŐS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok **kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket**, ugyszintén **bőrönd, vadászati és bőr-díszmű árukat.**

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

Hagelman Károly

könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedése

Fő-üzlet:

Széchenyi-tér.

Kaposvár.

Fiók-üzlet

a gimnázium átellenében.

Budapest fővárosi könyvkiadóknál megjelent

TANKÖNYVEK

nálam mind **eredeti bolti áron kaphatók**, viszont elárusítóknak, úgy mint oly tanító uraknak, kik az összes tankönyv és írószer szükségleteiket maguk szokták beszerezni és elárusítani, **százalék kedvezményben részesülnek**, miért is ajánlom tankönyv raktáromat és iskolai írószereimet a helybeli és vidéki tanító urak figyelmébe.

Felsőbb iskolák részére használt tankönyvek kaphatók.

Mindennemű rajz- és írószerek raktáron tartatnak.

Eredeti svéd gyártmányu
BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK
 és
NYERSOLAJLOKOMOBILOK
 RUNDLÖF szabadalma.

|| Ezernél több üzemben. ||

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb. Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, a por elől védve van. Kezeléséhez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet. Pénzügyőri ellenőrzés nincsen. Bármely üzemhez és bárhol használhatók. Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. Lokomobilok 5-től 20 lóerőig.

|| Ezernél több üzemben. ||

Szakszerű felvilágosításokkal árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgál
SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA
 gépraktár és műszaki iroda
 BUDAPEST, Váci-körut 26. sz.
 Távirati cím: „USZÓ”, BUDAPEST.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
 ruhatisztító és gőzműfestő gyárat,
 mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik.
 Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában Kaposvárott.

1295. szám.
 1907. vht.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. járás-bíróságnak 1907. V. II. 353/1. számú végzése folytán dr. Bakonyi Samu ügyvéd által képviselt Molnár és Pintér javára Magyar János ellen 224 kor. 40 fill. s jár. erejéig toganatosított kielégítési végrehajtás útján le, illetve felülfoglalt és 1120 koronára becsült következő ingóságok, n. m.: 8 sertés, 124 kgr. rozs és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kaposvári kir. járásbíróóság 1907. évi V. II. 353/2. számú végzése folytán 16 K 30 fill. tökekövetelés, bíróság már megállapított, valamint a még felmerülendő költségek erejéig, alsóbbi puztán alperesek lakásán leendő megtartására 1907. évi szeptember hó 26-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-c. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-c. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Kaposvár, 1907. szeptember 26.

RACZ ISTVÁN,
 kir. bir. végrehajtó.

Manhold Kálmán

KULA, Bács megyének a Telecska magaslatán fekvő JOLÁNFOLDI szőlő-oltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző.
3. Alma-, körte-, barack- és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia és Maclura Aurentiaca élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll.

Kívánatra név- és árjegyzéket készséggel küldök.

Szives megkereséseket kér

Manhold Kálmán,
 nagybérlető.